

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen johdosta

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 27.05.2025 § 28
552/11.01.00.00/2024

Vaasan hallinto-oikeus on pyytänyt Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalta lausuntoa sekä lisäselvitystä koskien valitusta ympäristölautakunnan päätöksestä 10.12.2024 § 92 (hallinto-oikeuden diaarinumero 12/03.04.04.19/2025) 29.4.2025 mennessä. Lausunnon ja lisäselvityksen antamiselle on pyydetty ja saatu lisäaikaa 10.6.2025 saakka.

Muutoksenhaun alainen päätös: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 10.12.2024 § 92

Asia: Hallintopakkovaatimus Ilosjoen tuulivoimaloiden melumittausten uusimiseksi

Muutoksenhakijat: [REDACTED] (yhteyshenkilö) ja [REDACTED]

Valituksen pääasiallinen sisältö

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnan päätös tulee kumota ja asia tulee palauttaa ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi, ja ympäristöluvan mukaisten tai muulla tavalla tarpeellisten meluhaitan selvittämistä ja poistamista koskevien määräysten antamiseksi toiminnanharjoittajalle.

- 1) Asian valmistelun yhteydessä viranomaisen ei ole huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Päätös on hallintolain 31 §:n vastainen.
- 2) Hallintopakkohakemuksen allekirjoittaneita henkilöitä ei ole kuultu ennen päätöstä eikä heille ole varattu tilaisuutta esittää lisäselvitystä, vaikka lautakunnan päätöstä olla ryhtymättä hallintopakkohakemuksessa vaadittuihin toimenpiteisiin on perusteltu lähinnä sillä, että vaatimuksen tueksi ei ole esitetty "uutta konkreettista ja puolueetonta tietoa". Päätös on hallintolain 32-34 §:ien vastainen.
- 3) Toiminnanharjoittajaa ei ole kuultu, joten viranomaisen ei ole selvittänyt sitä, ovatko voimat toimineet toteutuneiden meluhaittojen aikaan normaalisti vai onko niissä ollut toimintahäiriöitä. Kuulemisen yhteydessä viranomaisen olisi tullut ympäristölupamääräysten mukaisesti vaatia toiminnanharjoittajaa esittämään tuulivoimaloiden käyttöpäiväkirjan, jonka mekinnöistä viranomaisen olisi voinut todeta, onko voimaloiden toiminnassa ollut esim. melutasoon vaikuttavia poikkeuksellisia tilanteita tai muista syitä. Päätös on voimassa olevan ympäristöluvan määräysten vastainen, eikä viranomaisen ole varmistunut siitä, onko tilanne ympäristönsuojelulain 6 §:n mukainen.
- 4) Sen sijaan asiassa on kuultu tehtyjen, ympäristölupamääräykseen perustuneiden melumittausten suorittajaa, joka ei ole tässä asiassa osapuoli eikä asianosainen. Mittaukset suorittanutta konsulttiyhtiötä ei voida myöskään pitää asiassa kuultavana asiantuntijana. Mainittu yhtiö ei voi antaa asiantuntijalausuntoja omasta työstään. Päätös on hallintolain 34 §:n vastainen.

- 5) Päätöstä ei ole perusteltu hallintolain 44-45 §:ien mukaisella tavalla. Päätöksen mukaan viranomaisen ei ryhdy hallintopakkohakemuksessa vaatimiimme ympäristönsuojelulain mukaisiin toimenpiteisiin meille aiheutuvien meluhaittojen selvittämiseksi ja poistamiseksi, eikä myöskään toimenpiteisiin ympäristölupamääräysten edellyttämällä tavalla. Päätöksestä ei kuitenkaan käy mitenkään selville, minkä seikkojen ja selvitysten perusteella viranomaisen on tähän ratkaisuun päätenyt. Päätöksessä todetaan, että tuulivoimalat eivät aiheuta vireillepanijoiden asuinrakennuksissa melun raja-arvojen ylityksiä, mutta tätäkään näkemystä ei ole perusteltu päätöksessä millään seikoilla tai selvityksillä. Päätöksessä ei ole myöskään mainittu lainkohtia tai muita säännöksiä, joihin päätös perustuu.
- 6) Ympäristölautakunta on laiminlyönyt ympäristönsuojelulaissa säädetyn selvittämisvelvollisuutensa. Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla, jos haitasta tehdyn ilmoituksen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Päätös on ympäristönsuojelulain 169 §:n vastainen.
- 7) Päätös on Ilosjoen tuulivoimahankkeelle myönnetyn ympäristöluvan ehtojen ja määräysten vastainen. Ympäristönsuojelulain tarkoituksena on, että ympäristönsuojelulain nojalla annettuja määräyksiä, kuten ympäristölupamääräyksiä tulee noudattaa. Viranomaisen tulee myös valvoa näiden määräysten noudattamista, ja sellaisissa tapauksissa, joissa toiminnanharjoittaja näitä määräyksiä rikkoo, viranomaisen tulee määrätä ympäristönsuojelulain ja määräysten vastaisesti menetellyt poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta. Päätös on ympäristönsuojelulain 175 §:n vastainen.
- 8) Päätös on ympäristönsuojeluviranomaisen aisassa aikaisemmin tekemien päätösten vastainen. Ympäristönsuojeluviranomaisena luvan myöntämishetkellä toiminut Viitasaaren ympäristölautakunta on myöntänyt Ilosjoen tuulivoimahankkeelle ympäristöluvan, ja asettanut tuulivoimaloiden toiminnalle lupaehdot sekä määräykset, joiden avulla näiden ehtojen noudattamista valvotaan. Viranomaisen on velvollinen noudattamaan omia aikaisempia päätöksiään, jotka sitovat sekä tuulivoimayhtiötä että viranomaisia itseään.

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö liitteineen (sähköpostitse)

Lisätiedot: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman, puh 044 459 7385

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta Pihtiputaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena esittää, että valitus hylätään perusteettomana eikä lautakunnan tekemää päätöstä tule muuttaa tai kumota.

Perustelut

██████████ ja asiakumppanit (7 kpl) ovat panneet vireille 7.11.2024 hallintopakkohakemuksen. Hallintopakkohakemuksessa on vaadittu Ilosjoen tuulivoimaloiden melumittausten uusimista ja meluhaitan poistamista. Hallintopakkohakemuksessa vaatimuksia on perusteltu tehtyjen melumittauksen virheellisyydellä ja puutteellisuudella sekä esitetty väitteen tueksi asian vireillepanijoiden itse suorittamia melumittauksia,

joiden perusteella valtioneuvoston tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista antaman asetuksen (1107/2015) mukaiset ohjearvot ylittyvät. Valittajien mukaan viranomaisen ei ole ryhtynyt riittäviin selvityksiin päätöksen tekemiseksi hallintopakkohakemuksta koskien. Ympäristölautakunta on valituksenalaisessa päätöksessään 10.12.2024 § 92 todennut, että ympäristöluvan edellyttämät melumittaukset on tehty (12.12.2022–10.4.2024, päivitetty mittausraportti 3.9.2024) ja ne täyttävät niille asetetut vaatimukset eikä asiassa ryhdytä tarkempiin selvityksiin, koska hallintopakkohakemuksen myötä ei ole tullut esiin sellaista uutta tietoa, jonka perusteella viranomaisen tulisi ryhtyä selvittämään asiaa.

Viranomaisen on pyytänyt asiassa lisätietoja melumittaukset suorittaneelta konsultilta siltä osin kuin hallintopakkohakemuksessa on esitetty väittämiä mittaustulosten virheellisyydestä sekä mm. väitetty mittaukset suorittaneen konsulttiyhtiön edustajien kertoneen mittausten suorittamiseen liittyneistä ongelmista, joiden vuoksi totuudenmukaisia tuloksia ei ole saatu ja että esitetyt melutasot perustuvat arvioon. Melumittaukset suorittaneelta konsulttiyhtiöltä on saatu esitettyihin väittämiin vastine, jossa on todettu mm. seuraavaa:

- Konsulttiyhtiö on suorittanut Ilosjoen tuulivoimaloiden ympäristössä tehdyt mittaukset noudattaen Ympäristöministeriön (2014) ohjeen, ”Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa”, mukaisia menettelyjä. Mittausmenettelyissä ei yhtiön näkemyksen mukaan ole puutteita.
- Tehtyjen mittausten pituudet olivat vähintään 6 tuntia, josta vähintään 4,5 tuntia mitattiin tuulivoimaloiden ollessa toiminnassa ja 1–1,5 tuntia voimaloiden ollessa pysäytettyinä. Ympäristöministeriön ohje edellyttää käytetyltä mittausmenettelyltä C vähintään 30 minuutin kokonaismittausaikaa. Konsulttiyhtiön tekemien mittausten ajallinen kesto oli selvästi pidempi kuin Ympäristöministeriön ohjeen mukainen vähimmäisvaatimus.
- Konsulttiyhtiön tekemät mittaukset ja mitatut melutasot edustavat mittaustilanteen mukaisia äänenpainetasoja ja ovat totuuden mukaisia. Mittaustuloksiin ovat vaikuttaneet tuulivoimaloiden aiheuttama melu, muut mahdolliset melua aiheuttavat toiminnot (valtatie 4 liikenne, asuinalueiden aiheuttamat äänet) sekä tuulen aiheuttamat äänet mittaustaikojen läheisyydessä. Se, että mittaustuloksista ei voida erottaa luotettavasti tuulivoimaloiden aiheuttamaa melutasoa ei tee tuloksista totuuden vastaisia.
- Konsulttiyhtiön edustajat eivät ole todenneet, että mittausten suorittamisessa olisi ollut suuria ongelmia. Konsulttiyhtiön edustajat ovat todenneet, että taustäänitasot ovat olleet niin korkeita, että tuulivoimaloiden aiheuttamia melutasoja ei pysty erottamaan taustäänistä.
- Konsulttiyhtiön edustajat eivät ole todenneet, että tulokset eivät ole totuuden mukaisia. Konsulttiyhtiö on esittänyt mittausten lopputulokset Ympäristöministeriön mittausohjeen mukaisina tuulivoimaloiden aiheuttamien melutasojen ylärajoina. Tätä menettelyä käytetään, kun kokonaismelutasojen ja taustamelutasojen välinen erotus on ollut 3 dB tai tätä pienempi.

Hallintopakkohakemuksen vireillepanijoilta on pyydetty lisäselvityksenä seuraavia tietoja:

- Tieto vireillepanijoiden käyttämien mittareiden merkistä, mallista ja muut mahdolliset yksilöivät tiedot sekä selvitys siitä miten mittalaitteet täyttävät ympäristöhallinnon ohjeen OH 4/2014 mukaiset äänitekniisten mittalaitteistojen vaatimukset.

- Hallintopakkohakemukseen liitettyjen mittaustulosten osalta tieto millä kiinteistöllä havainnot on tehty ja mihin kellonaikaan sekä onko mittaus tehty sisällä vai ulkona.
- Lisäksi on pyydetty toimittamaan kaikki vireillepanijoiden suorittamien melumittausten tulokset, mittausajankohdat (päivämäärä ja kellonaika), mittauspaikan osoite, onko mitattu sisällä vai ulkona, sekä kussakin mittauksessa käytetty mittari. Myös kaikki vireillepanijoiden hallintopakkohakemuksessa esitetyillä kiinteistöillä tekemät meluhaittakirjanpidot on pyydetty toimittamaan viranomaiselle.

Vireillepanijat ovat vastanneet selvityspyyntöön mm. seuraavaa:

Melumittauksia on tehty vireillepanijoiden toimesta omaa tarvetta varten, jotta häiritsevänä koetuissa tilanteissa voitaisiin selvittää suuntaa antavasti melutaso. Mittausten tarkoituksena ei ole ollut miltään osin korvata viranomaisen suorittamia mittauksia eikä vastuuta mittausten suorittamisesta voi myöskään siirtää haitankärsijöille. Viranomaisen tulee kuitenkin ottaa huomioon vireillepanijoiden toimittamat melumittauksien tiedot asian selvittämisen ja päätöksenteon yhteydessä. Kiinteistöllä Vehkalammet/Vehkapirtti (601-404-66-4), alle yhden kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta, on vireillepanijoiden mittauksessa saatu ulkona desibeliarvoja 44,1–47,4. Tämän perusteella vireillepanijat pitävät ilmeisenä, että ympäristöluvan lupamääräyksiä on rikottu ja viranomaisen on ryhdyttävä asiassa toimenpiteisiin. Hallintopakkohakemuksessa toimitettujen mittaustulosten osalta on todettu, että mittaukset on tehty ulkona Tapionranta 9:n, Vehkalantien ja Ilosjoentie 20:n ympäristössä. Meluhaittakirjanpidon osalta ei ole esitetty muita kirjauksia kuin mitä alkuperäiseen hallintopakkohakemukseen oli liitetty, 10 havaintoa vuosilta 2022–2024 (21.1.2022, 27.1.2022, 4.2.2022, 18.2.2022, 5.12.2022, 16.12.2023, 21.2.2024, 25.1.2024, 7.4.2024, 21.10.2024) ja yksityishenkilön päiväkirjamerkinnot ajalta (7.3.–24.4.2022, 9.–22.5.2022 ja 30.5.–5.6.2022). Lisäksi on toimitettu tiedot käytettyjen melumittareiden malleista.

Edellä esitetyn mukaisesti viranomaisen on antanut hallintopakon vireillepanijoille mahdollisuuden täydentää hallintopakkohakemustaan ennen päätöksentekoa. Hallintolain 31 §:n mukaisesti myös asianosaisella on velvollisuus myötävaikuttaa vireille panemansa asian selvittämiseen. Näin ollen viranomaisen on selvityspyyntöön saadun vastauksen jälkeen oletettavasti saaneensa vireillepanijoilta kaikki heidän hallussaan olleet tiedot, jotka asian ratkaisuun voisivat vaikuttaa ja tehnyt päätöksen saamansa tiedon perusteella.

Neljällä asuinkiinteistöllä sekä neljässä referenssimittauspaikassa 12.12.2022–10.4.2024 suoritettujen melumittausten on tehty Ympäristöministeriön (2014) ohjeen, ”Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa”, mukaisesti. Mittausraportin mukaan mitatuissa kohteissa ei havaittu valtioneuvoston tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista antaman asetuksen (1107/2015) mukaisten ohjearvojen ylityksiä. Asuinkiinteistöillä sijaitsevat mittauspisteet ovat 1510–1920 metrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta ja referenssipisteet 800–1140 metrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta. Hallintopakkohakemuksen melukirjanpidossa mainittu Ilosjoentie 20 (601-404-144-1) on sama kuin toteutetun melumittauksen mittauspiste MP3. Samoin hallintopakkohakemuksessa mainittu Vehkalammet/Vehkapirtti kiinteistö 601-404-66-4 on ollut myös melumittauksissa yksi referenssipiste (RP3). Melumittausten mukaan tuulivoimaloiden tuottaman melutason yläraja Ilosjoentie 20:ssä oli 38 dB ja Vehkalammet/Vehkapirtti kiinteistöllä 36 dB.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että valituksessa on useissa kohdin viitattu Ilosjoen tuulivoimapuiston melumittausraporttiin 15.5.2024 ja siinä olleisiin virheisiin, jotka on sovitusti korjattu päivitettyyn mittausraporttiin 3.9.2024. Mittausraportin esittelytilaisuudessa 15.8.2024 todettiin virheet ja päivitetty versio luvattiin toimittaa sitä pyytävälle. Päivitetty ja korjattu melumittausraportti on toimitettu myös yhdelle hallintopakkohakemuksen allekirjoittaneista.

Ottaen huomioon, että

- 1) asiassa on hiljattain, 12.12.2022–10.4.2024, tehty Ympäristöministeriön (2014) ohjeen, ”Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa”, mukaisesti tehdyt melumittaukset, joiden tulokset alittavat valtioneuvoston tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista antaman asetuksen (1107/2015) mukaiset ohjearvot,
 - 2) hallintopakkohakemuksessa esitetyt kiinteistöt, joilla meluhaittaa on koettu, ovat osin samat kuin jo toteutetuissa melumittauksissa,
 - 3) hallintopakkohakemuksessa esitetyttyjen asian vireillepanijoiden tekemien melumittausten, jotka ylittävät valtioneuvoston asetuksen mukaiset ohjearvot, ei katsota täyttävän ympäristöhallinnon ohjeen mukaisia vaatimuksia tuulivoimamelun mittaamiselle,
- ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, ettei sillä ole perusteita velvoittaa tuulivoimatoimijaa suorittamaan melumittauksia uudelleen ympäristönsuojelulain 169 ja 175 §:ien nojalla.

Tuulivoimatoimijalla on lainvoimainen ympäristölupa (Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunta 31.5.2016 § 54). Ympäristölupaa on haettu, vaikka tuulivoimapuiston toiminta ei ollut kaavoitusprosessissa esitettyjen melumallinnusten mukaan tuulivoimaloista aiheutuvan melun takia ympäristöluvanvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § 2 mom kohdan 3 perusteella. Melumittausten perusteella toiminnasta aiheutuvat vaikutukset eivät olennaisesti poikkea ennalta arvioidusta. Asiassa saadun selvityksen ja jo edellä todetun perusteella ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole perusteita ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaiselle ympäristöluvan ehtojen muuttamiselle.

Tuulivoimayhtiöltä ei ole hallintolain 34 §:n 2 mom kohdan 1 mukaisesti pyydetty selvitystä, koska vaatimus on päätetty hylätä perusteettomana. Muita osapuolia ei ole kuultu kuin mitä edellä on esitetty.

Sisämelun osalta asian ratkaisu kuuluu terveydensuojeluviranomaiselle ja siltä osin asia käsitellään erikseen.

Ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpalvelujen palvelualuejohtajan antamaan tarvittaessa hallinto-oikeudelle lisätietoja asiassa.

- - -

Keskustelun kuluessa lautakunnan jäsen Sulo Pasanen ehdotti, että suoritettaisiin vielä kaksi puolueetonta lisämittausta, jolloin mittausten suorittaja ei olisi tuulivoimayhtiön mittaja.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty palvelualuejohtajan päätösehdotuksesta poikkeava esitys, jota ei kuitenkaan ole kannatettu, joten se raukeaa ja lautakunta hyväksyy ympäristöpalvelujen palvelualuejohtajan päätösehdotuksen.

Päätös

Lautakunta hyväksyi ympäristöpalvelujen palvelualuejohtajan päätösehdotuksen.

Merkitään pöytäkirjaan, että Sulo Pasanen ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen lautakunnan päätökseen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote Vaasan hallinto-oikeus